

СХВАЛЕНО

рішенням педагогічної ради
(протокол № 2 від 04 вересня 2026 року)

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом директора Підзвіринського ЗЗСО І-ІІІ ст.
від 04 вересня 2026 року № _____

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ 5-9 КЛАСІВ

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 04.05.2026 № 722

«Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів»

ПРИРОДНИЧА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ

(ГЕОГРАФІЯ)

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ З ГЕОГРАФІЇ

відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 04.05.2026 № 722
«Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів»

Критерії орієнтовані на комплексне оцінювання не лише обсягу засвоєних географічних знань, а й сформованості вмінь досліджувати географічні об'єкти та явища, працювати з картографічною, статистичною й іншою інформацією, застосовувати знання в практичних ситуаціях, аргументувати висновки, працювати самостійно та взаємодіяти з іншими.

Бал / рівень	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Самостійність	Комунікація та взаємодія	Частота вияву вмінь
1 / початковий	Розпізнає окремі географічні об'єкти, явища, поняття за зовнішніми ознаками. Має фрагментарні уявлення про географічний зміст. Відчуває труднощі під час встановлення найпростіших зв'язків.	Виконує лише окремі елементарні дії за безпосередньою допомогою вчителя: розпізнає об'єкти на карті, називає окремі географічні терміни.	Потребує постійного керівництва, покрокових інструкцій, повторного пояснення та допомоги під час виконання практично всіх завдань.	Відповідає окремими словами або короткими фразами. Утруднюється сформулювати думку та вислухати пояснення інших.	Уміння виявляються епізодично, лише в окремих простих ситуаціях і переважно за допомогою вчителя.
2 / початковий	Відтворює окремі факти, назви географічних об'єктів, терміни. Розрізняє прості географічні явища, але не пояснює причинно-наслідкових зв'язків.	Виконує прості завдання на розпізнавання, називання та знаходження географічних об'єктів за зразком.	Працює лише за детальною інструкцією та за постійної підтримки вчителя.	Може дати коротку відповідь на конкретне запитання. Потребує допомоги для участі в обговоренні.	Уміння виявляються нерегулярно, переважно під час виконання завдань за зразком.
3 / початковий	Відтворює частину навчального матеріалу. Розуміє окремі прості поняття, може встановити очевидний зв'язок між географічними об'єктами або явищами за допомогою навідних запитань.	Виконує елементарні завдання з картою, таблицею, схемою; за допомогою вчителя визначає географічне положення, читає найпростіші картографічні позначення.	Потребує значної допомоги, але може виконати окремі дії після пояснення алгоритму.	Формулює прості висловлювання, відповідає на запитання, може долучитися до роботи в парі з підтримкою.	Уміння виявляються час від часу у знайомих ситуаціях, переважно за підтримки педагога.
4 / середній	Відтворює основні поняття	Виконує завдання за	Працює за зразком і	Відповідає на	Уміння

	та факти. Розпізнає географічні закономірності на елементарному рівні. Розрізняє природні та суспільні явища, окремі компоненти географічного середовища.	алгоритмом: знаходить об'єкти на карті, читає прості карти, визначає показники за таблицями та діаграмами, виконує нескладні розрахунки.	чіткою інструкцією; після нагадування може перевірити окремі результати.	запитання, бере участь у парній або груповій роботі за визначеною роллю.	виявляються регулярно у стандартних навчальних ситуаціях, але потребують підтримки.
5 / середній	Розуміє основний зміст навчального матеріалу, пояснює окремі географічні поняття. Встановлює прості причинно-наслідкові зв'язки з допомогою запитань.	Виконує типові завдання з картами, схемами, таблицями, графіками; визначає географічні координати, характеризує об'єкти за планом.	Працює за алгоритмом, допускає помилки, які може виправити після підказки.	Формулює прості аргументи, бере участь в обговоренні, може виконувати визначену частину спільного завдання.	Уміння виявляються достатньо регулярно під час виконання типових завдань.
6 / середній	Розуміє основні закономірності та взаємозв'язки між компонентами природи й суспільства. Застосовує знання у стандартній ситуації.	Самостійно виконує типові завдання за відомим алгоритмом: аналізує карти, таблиці, діаграми, визначає географічні показники, складає нескладні характеристики.	Переважно самостійний у знайомих ситуаціях, але потребує допомоги під час виконання складніших або нових завдань.	Висловлює власну думку з опорою на факти, слухає співрозмовника, виконує свою роль у груповій роботі.	Уміння виявляються систематично у знайомих і стандартних навчальних ситуаціях.
7 / достатній	Правильно пояснює основні географічні поняття, закономірності та взаємозв'язки. Аналізує прості причинно-наслідкові залежності. Порівнює географічні об'єкти й явища.	Застосовує знання у стандартних ситуаціях; аналізує карти, статистичні матеріали, графіки, діаграми; виконує практичні роботи за алгоритмом.	Переважно самостійно планує послідовність дій, контролює результат, за потреби використовує запропоновані джерела інформації.	Аргументовано висловлює думку, ставить запитання, бере активну участь у парній і груповій роботі.	Уміння виявляються регулярно та стабільно в більшості стандартних ситуацій.
8 / достатній	Аналізує, порівнює, класифікує та узагальнює географічну інформацію. Встановлює істотні зв'язки між природними, соціальними та	Застосовує знання в різних стандартних ситуаціях; самостійно працює з тематичними картами, статистикою, діаграмами, цифровими	Самостійно обирає спосіб виконання завдання з кількох відомих. Виявляє та виправляє більшість власних помилок.	Аргументує позицію географічними фактами й даними, конструктивно взаємодіє з однокласниками,	Уміння виявляються систематично та в різних стандартних навчальних

	економічними процесами. Робить обґрунтовані висновки.	географічними ресурсами; розв'язує практичні завдання.		доповнює та уточнює відповіді інших.	ситуаціях.
9 / достатній	Систематизує та інтерпретує географічну інформацію. Встановлює причинно-наслідкові зв'язки, аналізує взаємодію природних і суспільних процесів, формулює обґрунтовані висновки.	Самостійно застосовує знання під час аналізу карт, статистичних даних, графіків, схем, географічних моделей; розв'язує практичні та частково проблемні завдання.	Самостійно визначає послідовність роботи, обирає необхідні джерела інформації, контролює та оцінює результат.	Чітко й логічно висловлюється, обґрунтовує висновки, ефективно співпрацює, може презентувати результати власної або групової роботи.	Уміння виявляються стабільно, систематично та в більшості навчальних і практичних ситуацій.
10 / високий	Володіє системою географічних понять і закономірностей. Аналізує складні взаємозв'язки, синтезує інформацію з різних джерел, оцінює географічні процеси та явища. Формулює аргументовані висновки.	Упевнено застосовує знання у стандартних і нових ситуаціях. Самостійно працює з різними видами картографічної, статистичної, текстової та цифрової інформації; розв'язує проблемні завдання.	Самостійно планує, організовує та коригує власну діяльність. Обирає оптимальні способи виконання завдань, оцінює достовірність отриманих результатів.	Вільно аргументує власну позицію, використовує географічні докази, бере ініціативу в спільній роботі, конструктивно реагує на інші позиції.	Уміння виявляються постійно, у різноманітних стандартних, практичних і нових ситуаціях.
11 / високий	Демонструє гнучке та системне географічне мислення. Інтерпретує інформацію, виявляє закономірності, прогнозує можливі наслідки географічних процесів, критично оцінює інформацію та джерела.	Самостійно розв'язує складні практичні та проблемні завдання, використовує різні способи дослідження, здійснює комплексний аналіз карт, статистики, географічних даних і цифрових ресурсів.	Повністю організовує власну діяльність: визначає мету, планує роботу, добирає ресурси, здійснює самоконтроль, корекцію та самооцінювання.	Веде конструктивний діалог, переконливо аргументує висновки, порівнює різні позиції, ефективно координує спільну діяльність.	Уміння виявляються постійно та впевнено, зокрема під час виконання нових і складних завдань.
12 / високий	Має системні, міцні та глибокі географічні знання. Самостійно аналізує, синтезує, оцінює та узагальнює інформацію; встановлює складні	Творчо застосовує географічні знання у стандартних, нестандартних і життєвих ситуаціях. Самостійно проводить	Виявляє повну автономність у навчанні: самостійно визначає проблему, мету, завдання та способи дослідження, добирає й	Є активним і відповідальним учасником взаємодії; переконливо презентує результати, аргументовано відстоює	Уміння виявляються постійно, стійко й комплексно — у різноманітних навчальних,

	причинно-наслідкові зв'язки; моделює та прогнозує географічні процеси; формулює власні обґрунтовані судження.	міні-дослідження, працює з різними джерелами, створює карти, схеми, моделі, презентації, аналітичні матеріали, пропонує власні способи розв'язання проблем.	критично оцінює джерела, перевіряє результати, здійснює рефлексію та самооцінювання.	позицію, поважає альтернативні думки, ініціює та організовує продуктивну співпрацю.	практичних, дослідницьких, проблемних та життєвих ситуаціях.
--	---	---	--	---	--

Предметний акцент

Під час оцінювання з географії важливо враховувати не лише **знання географічних назв, фактів і термінів**, а передусім здатність учня/учениці **читати й аналізувати карти, працювати з географічною інформацією та статистичними даними, встановлювати просторові й причинно-наслідкові зв'язки, пояснювати природні та суспільні процеси, проводити географічні дослідження, робити висновки, прогнозувати зміни та застосовувати знання для розв'язання практичних і екологічних проблем.**